

TUOMARIN SILMIN

Kysymykset laatinut Tiina Hirvonen ja Pia Taskila

- 1. Kuka olet, milloin sait arvostelu-oikeudet tiibetinspanielille?**
- 2. Oletko arvostellut rotua paljon?**
- 3. Miten mielestäsi tiibetinspanieli on kehittynyt vuosina, jolloin olet rotua arvostellut?**
- 4. Mitkä olivat rodun vahvuudet/heikkoudet kun sait arvostelu-oikeudet?**
- 5. Entä nyt?**
- 6. Millaisena näet tiibetinspanielin tulevaisuuden tällä hetkellä?**
- 7. Mihin toivoisit kiinnitettävän huomiota eniten rodun kehityksessä?**

1. Olen **Juha Kares** ja sain arvostelu-oikeudet tiibetinspanieleille noin viisi vuotta sitten.

2. Olen arvostellut tiibetinspanieleita noin kymmenkunta kertaa.

3. Sinä aikana kun rotua olen arvostellut ei paljon ole tapahtunut, mutta kuitenkin... Viimeisinä vuosina on näkynyt enemmän taas tyypikkäämpiä ja kevyt päisempiä tiibetinspanieleita ja liian raskaita koiria on hieman vähemmän. Olen myös iloinen, että rotuun on tullut enemmän värien kirjoja.

4. Suurin onglema mielestäni oli raskaus, suuria silmiä, järeitä kalloja. Sitten on melko paljon turhan pitkiä koiria. Purennoissa nyt on aina parantamisen varaa. Mielestäni kuitenkin kovin raskaat ja pitkät koirat ovat viime vuosina hieman vähentyneet.

Mukavaa on, että rodussa oli kuitenkin Suomessa erittäin korkeatasoisia ja hienojakin tiibetinspanieleita. Rakenteet olivat yleensä hyviä ja monet koirat liikkuvat hyvin.

5. Suomessa on todella korkeatasoisia ja hienoja tiibetinspanieleita, joita Suomessa tietysti ollut jo vuosikymmeniä, kiitos rodun ansiokkaiden pioneerien.

Nyt olen iloinen, kun Suomessa on viime vuosina ollut entistä enemmän sopusuhtaisia, ei liian järeitä, kauniisti itsensä kantavia oikeita tipsuja. Värien kirjon lisääntyminen ilahduttaa minua myös.

6. Tiibetinspanieleiden tulevaisuus on varmasti hyvä, koska rodussa on paljon osaavia ja innostuneita taitavia kasvattajia. Toivottavasti tyypistä pidetään kiinni ja rodussa ei yleisty Teddy Bear tyyppiset raskaat isosilmäiset liian ”söpöt” koirat.

7. Toivon huomiota kiinnitettävän oikeaan tyyppiin. Tiibetinspanielin tulee olla koira, joka esiintyy vapaasti ja ylväästi. Koira kantaa itsensä kauniisti ja itsetietoisesti. Kaunis ilmeikäs oikeaa vahvuus astetta (=ei järeä) oleva pää ja kaunis ilme kruunaavat kokonaisuuden. Kauniin ilmeen tekee kauniit tummat riittävän pienet silmät, oikein asettuneet melko korkealle asettuneet korvat ja täyteläinen kuono-osa, jossa riittävä alaleuka.

Toivon, että liian raskailta koirilta vältyttäisiin ja pitkiä lanteista toivoisi rodussa pääsevän jo hiljalleen eroon. Erityisesti liian raskaan luuston ja isojen päiden, joissa suuria pyöreitä silmiä toivoisi edelleen vähenevän.

Samalla toivon, että rodun ihastuttavat luonteet säilyvät itsetietoisina ja hyvinä. Tiibetinspanieli edustaa kuten oma rotuni Ihasa apotkin tiibettiläisistä koirista niitä, joille on ominaista määrätietoinen, itsepäinen ja oman arvон tunteva arvokas luonne. Koirista ei saa tehdä ”eurooppalaisia” mielitelijöitä ja tavallisia koiria. Kasvattajien tulee säilyttää rodussa niin ulkonäössä, terveydessä kuin luonteissakin tämän vanhan tiibettiläisen rodun hienot ja omaleimaiset ominaispiirteet sekä lioittelemattomuus.

1. Olen **Pirjo Aaltonen** Paimiosta; varsin uusi tuomari rodulle. Sain arvostelu-oikeudet vuonna 2004.

2. Olen arvostellut rodun neljän vuoden aikana 7 kertaa; vain Suomessa.

3. Neljän vuoden ajanjakso on niin lyhyt, ettei sinä aikana pysty kehityksen suuntaa näkemään.

4. –

5. Mielestäni rodun vahvuudet ovat yleisesti oikea rotutyppi, mittasuhteet, ääriviivat ja perusrakenne. Luonteet ovat kunnossa. Heikkoutena ovat yksityiskohta virheet: pyöreät kallo-osat, pyöreät/suuret silmät, kapeat alaleuat ja hammaspuutokset. Lisäksi turkit ovat usein karheita ja niissä on paljon pohjavillaa.

6. Näen tulevaisuuden lupaavana. Meillä on paljon laadukkaita tiibetinspanieleja, perustyyppi ja luonteet ovat kunnossa. Meillä on myös paljon osaavia ja vastuuntuntoisia kasvattajia. Rotujärjestö on aktiivinen ja käsittääkseni jalostusmateriaalia pitäisi olla hyvin saatavilla. Rotu on ollut useita vuosia suosittu ja runsaslukuinen, mutta käsittääkseni tämän asian kanssa on selvitty, eikä pentutehtailijoita ole pesiytynyt rotuun.

7. Rodunomaiset pienet päät ja oikealaatuiset, silkkiset karvapeitteet lienevät vaikein jalostaa näin ulkomuodollisesti. Terveysasioihin en osaa ottaa kantaa.

1. Olen **Marja-Terttu Kallio**. Ensimmäisen kerran arvostelin tipsuja virallisesti 1994 erikoisnäyttelyssä Tampereella.

2. En kovin paljon. Yhden rodun tuomareita harvoin kutsutaan tavallisiin näyttelyihin.

3. Positiivisena asiana tulee mieleen, että olemme saaneet värit takaisin. Tummat soopelit, punaiset ja merkilliset mustat olivat välillä ihan kateissa. Uutena värinä meillä on dominoivasti periytyvä täysmusta. Saamme nyt ihailla myös tipsujen kauniita korvahapsuja.

4. 90-luvun alun rekisteröintimäärät olivat korkeimmat, mitä tipsuilla on Suomessa koskaan ollut. Koiramäärä oli suuri ja siitä oli helppo löytää hyvin samantyyppisiä yksilöitä. Tuo yhtäläisyys oli kuitenkin saatu aikaan

käyttämällä muutamia, keskenään lähisukuisia uroksia aivan tolkkottomasti jalostukseen. Geneettisesti rotu oli ajettu hyvin ahtaalle.

5. Kasvattajat ovat etsineet laajennusta rodun geenipohjaan kuka mistäkin päin maailmaa. Se näkyy yhä melkoisena vaihteluna

näyttelykehissä. Uusia tyypejä ovat esimerkiksi kovin matalaraajaiset, yliturkikkaat, isopäiset tai raskashuuliset tipset. Kokoa on niin, ettei yli 30 senttistä urosta edes huomata mitenkään isoksi. Hampaita puuttuu ja alaleuat eivät aina vakuuta. Toisaalta joukkoon sopii hyvin tasapainoisia, liioittelemattomia, kauniisti liikkuvia koiria, joiden voisi hyvin uskoa pärjäävän vaikka vuoristossa.

6. Kasvattajien joukko on nyt paljon suurempi ja itsenäisempi. Paljon on hukattu mutta kai jotain on opittukin. Tipsuistamme löytyy edelleen ainesta vaikka mihin ja olemme siinä onnellisessa asemassa, että Himalajalla edelleenkin juoksee rotumme kultakimpaleita. Kaikki mahdollisuudet hyvään tulevaisuuteen ovat siis olemassa.

7. Vaikka olen nyt äänessä ulkomuototuomarina niin silti sanon, että toivoisin todella huomion kääntyvän ennenkaikkea koirien henki-

seen ja fyysiseen terveyteen. Näiden asioiden mittareita tulee kehittää ja ottaa käyttöön. Ja geenipohjan laajuudesta on huolehdittava. Jos sitten rajataan kysymys ulkomuotoon niin toivoisin kasvattajien olevan kriittisiä päiden suhteen. Liian lyhyitä kuonoja, liian korkeita ja pyöreitä otsapenkereitä, liian suuria silmiä ja liikaa nahkaa näkee turhan usein vaikka en millään usko, että kukaan haluaisi kasvateilleen vaikeaa rohisevaa hengitystä, vesipäitä, tulehdusalttiita ihopoimuja ja vuotavia tai tippuvia silmiä.

Kuva: Heidi Leppikoski